

Szablya

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 60.26.1-4
Készítés ideje:	17. SZÁZAD ELEJE
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	acél penge; almandin; aranyozott ezüst; ékkövek; fa; nefrit; türkiz
Technika:	arany berakás; aranyozott; cizellált; domborított; poncolt; trébelt; vésett díszítés; zománcozott
Méretek:	hosszúság: 102,5 cm szélesség: 3,2 cm penge hosszúság: 92 cm

Ívelt, erőteljes fokéllal rendelkező pengével ellátott szablya, amelynek mindkét lapjában arannyal tausírozott, mára már alig olvasható és értelmezhető arab szöveg látható. Az aranyozott ezüstből készült keresztvasat magas foglalású türkizek ékesítik, valamint sáslevelek és lótuszvirágok. Az ívesen előrehajló markolatot négy sorban futó türkizek és stilizált lótuszvirágok díszítik, továbbá sáslevelek apró tuonc alapon. A hüvely teljes felülete a keresztvaséhoz hasonlóan díszített, aranyozott ezüstlemezekkel borított, amelyet még három sorban futó türkizek, valamint különböző formájú, tokos foglalatban ülő hasított türkizlemezek és apró almandinok is díszítenek.

A hüvely belső élpántját szintén türkizek, míg hátoldalát egész- és félmedalionokban elhelyezkedő, vésett saz és hatayi motívumok ékesítik.

A korábbi kutatások azt feltételezték, hogy az itt bemutatott szablya azonos lehet azzal, amelyet Bocskai István I. Ahmed szultán ajándékaként kapott – az ún. Bocskai-koronával együtt – 1605. november 11-én, amikor Lolla Mehmed török nagyvezér rákos-mezei táborában fogadta őt. Valójában a Bocskai-szablyának nyoma veszett, feltehetően csak egy korabeli rajz őrzi formáját, amelyen látszik, hogy veretei eltérőek az itt bemutatott tárgytól (ld.: Takács Imre: *Corona Vladislaviana avagy Corona Coronensis: Tomkó János kézírata 1626-ból Bocskai István második későgótikus koronájáról*. Művészettörténeti Értesítő 33. /1984/, 102–113, 2. kép).

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 27.
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. II.4. (Kovács S. Tibor)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 4. (Szilágyi András)
- Zlinszky Mária: Bemerkungen zu einigen Angaben des Nachlaßinventars Kaiser Matthias' I. aus dem Jahre 1619. *Ars Decorativa*, 21. (2002). 2002. - p. 52.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 86.
- Galavics Géza, Mraz Gerda: Goldschmiedearbeiten der Esterházy Schatzkammer. Von Bildern und anderen Schätzen *Die Sammlungen der Fürsten Esterházy*. Böhlau, Wien, 1999. - 20-21
- Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 93.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 2.3. (Szilágyi András)

